

1956

NÁDEJ SLOBODY

MAĎARSKÁ REVOLÚCIA

„Ľud Maďarska zaplatil daň v podobe značného prelievania krvi, aby ukázal svetu, ako lipne na slobode a spravodlivosti.“

(István Bibó, štátny minister, 4. novembra 1956)

Komunistická diktatúra

Komunistické vedenie využívalo heslo „mier“ ako zámienku, pričom sa rozsiahlymi investíciami do ťažkého priemyslu pripravovalo na III. svetovú vojnu. Vodnú elektrárňu pri obci Tiszalök stavali internovaní z politických dôvodov v rámci nútených prác.

„Kde je despotizmus / tam je despotizmus nielen v hlavni pušky, / nielen vo väzení“.

(Gyula Illyés)

Maďarsko na konci II. svetovej vojny okupovala Červená armáda. Stalin v bezbrannej krajine postupne dopomohol k moci komunistickej vláde, ktorá od roku 1949 zaviedla totalitnú diktatúru podľa sovietskeho vzoru.

Moskva v r. 1953, následne po Stalinovej smrti, s úmyslom, aby sa predišlo podobným nepokojom ako v Berlíne, namiesto skompromitovaného maďarského straníckeho lídra Mátyása Rákosiho do čela vlády dosadila umiernenejšieho Imre Nagya. Počas jeho vlády sa teror prechodne zmiernil, ale od r. 1955 sa do popredia opäť dostala tvrdá politická línia. Imre Nagya odvolali z funkcie, ale už nedošlo k návratu k predchádzajúcemu stavu. Prvý tajomník komunistickej strany Sovietskeho zväzu Nikita Chruščov vo svojom prejave na neverejnom zasadnutí XX. zjazdu KSSZ odsúdil Stalinove previnenia. Jeho prejav, ktorý sa dostal na verejnosť, bol novou nádejou pre utláčané národy východnej Európy. V Maďarsku sa hnutie, ktoré pozostávalo z rozličných kruhov inteligencie, najmä však vysokoškolskej mládeže, a ktoré túžilo po demokratických zmenách, bolo ku koncu roka čoraz silnejšie.

Magyar Nemzeti Múzeum – Ernő Vadas

Magyar Távirati Iroda – Ernő Vadas

Najvýraznejší symbol diktatúry: slávnostná tribúna so sochou Stalina v blízkosti zbúraného kostola Regnum Marianum.

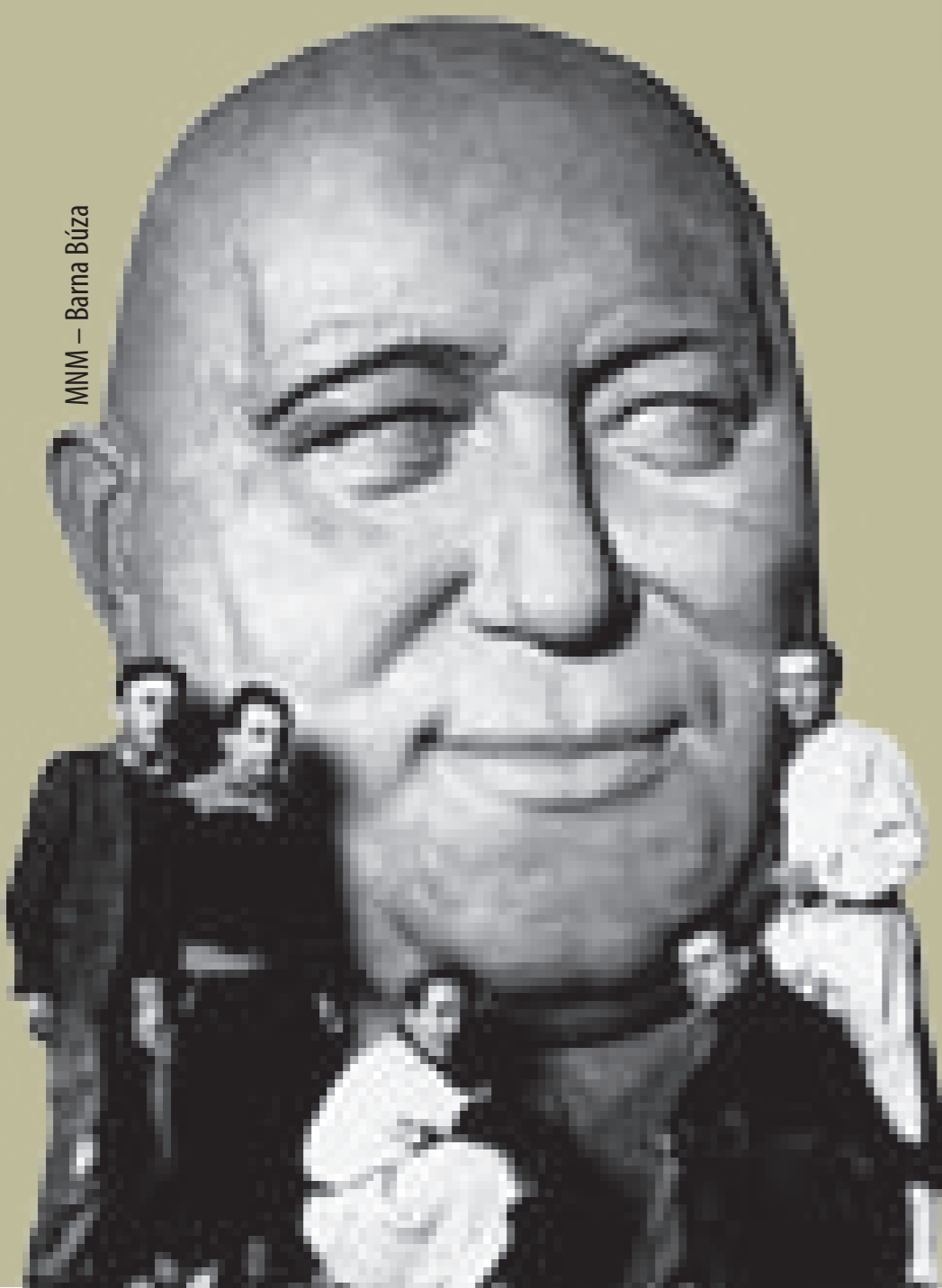
Diktatúra prenikla aj do súkromného života. Podnikové jasle v továrni Mátyása Rákosiho.

Materiálne zdroje pre prehnaný rozvoj priemyslu sa okrem iného získavali nemilosrdným drancovaním roľníctva. Policajti pátrajú po ukrytých plodinách.

MNM

Sadrová busta Mátyása Rákosiho mala slúžiť ako slávnostná dekorácia. Okolo generálneho tajomníka komunistickej strany bola podľa sovietskeho vzoru vybudovaná diktátorská moc a kult osobnosti.

MNM – Barna Búza

MTI – Tamás Fényes

23. október

Prvý deň revolúcie

Demonštrácia konaná dňa 23. októbra, ktorú iniciovala vysokoškolská mládež, ale čoskoro zachvátila celé hlavné mesto, sa začínala v radostnej a nádejnej atmosfére.

Začiatok revolúcie sa niesol v atmosfére plnej radosti a nádeje

Dňa 23. októbra 1956 v poobedňajších hodinách sa v Budapešti začala protestná demonštrácia podporujúca povstanie v poľskom Poznani. Postupne sa rozrastajúci dav čoraz rozhodnejšie žiadal opätovné nastolenie národnej nezávislosti a demokracie v Maďarsku. Moc po krátkom zaváhaní do večera zakázala protestné demonštrácie a následne ich nariadila rozohnať. Dav však kládol odpor, dokonca získal na svoju stranu aj vyslané vojenské oddiely, na čo vydesené stranické vedenie požiadalo o pomoc sovietske okupačné vojsko. Sovietske tanky sa pripravovali na takú demonštráciu sily ako v Berlíne. Ale budapeštiansku mládež už nebolo možné zastrašiť, proti útočníkom sa postavila s puškami a fľašami naplnenými benzínom.

MTI – Sándor Bojár

Dav demonštrujúci za slobodu a demokraciu sa následne premiestnil k soche Poliaka Józefa Bema. Józef Bem ako legendárny generál boja za slobodu rokov 1848 – 1849 bojoval proti rakúskej cisárskej a ruskej cárskej armáde, ktoré zaútočili proti revolučnému Uhorsku.

MTI – Tamás Munk

Demonštranti sa najprv vybrali k soche Sándora Petőfiho. Petőfi, jeden z najväčších maďarských básnikov 19. storočia, bol jedným z hrdinov maďarskej revolúcie roku 1848, ktorá zvíťazila bez násilia a krviprelievania. Petőfi bojoval za slobodu zhromažďovania, slobodu slova a tlače.

MTI – Sándor Mező

Viac než stotisícový dav žiadal večer pred parlamentom návrat Imre Nagya do čela vedenia krajiny.

Demonštranti večer dňa 23. októbra zvalili najnenávidenejší symbol diktatúry, sochu Stalina.

Hadtörténeti Múzeum

MMM

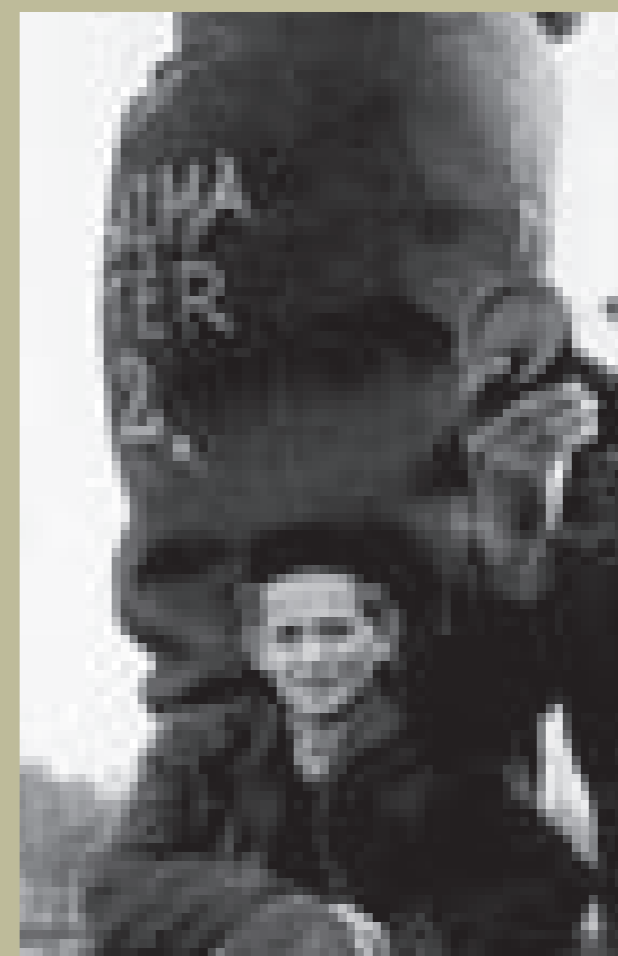

Leták rozširovaný v lete 1956 – citujúc slová súdobého populárneho šlágru – **temer už predurčoval budúcnosť: likvidácia Stalinovho kultu pochová aj diktatúru Mátyása Rákosiho.**

Zvalenie stalinovej sochy

MTI – Sándor Bojár

MMM

Na čizmách, ktoré zostali na podstavci, boli vtipné nápisy: **Námestie čizmy 1., Námestie čizmy 2.**

Monštrum s hmotnosťou 65 metrických centov bolo ešte v tú noc odvečené do centra Budapešti, kde ho obyvateľstvo v nasledujúcich dňoch kladivami, dlátami a píllami rozobralo na kusy.

Rozstrieľaná budova rozhlasu.

MNM – Dr. Szentpétery Tibor

„Klamal v noci, klamal cez deň, klamal na každej vlnovej dĺžke“.

(István Örkény, spisovateľ)

Dobytie budovy rozhlasu

Demonštranti smerujúci k budove rozhlasu chceli dosiahnuť, aby boli uverejnené ich požiadavky. Medzitým vedenie strany označilo povstanie za nepriateľské a nariadilo, aby bolo násilne rozohnané. Dav po strelbe do demonštrantov z budovy rozhlasu zaútočil na budovu so zbraňami získanými od vyslaných vojenských oddielov a do rána obsadil budovu Rozhlasu.

Nočné boje pri budove Rozhlasu.

Tank, ktorého posádka sa pridala na stranu povstalcov.

Blízke Námestie Kalvína po bojoch. Na požiarnom múre vidno nápis: Rusi domov!“

MNM – Miklós Bedő, Katalin Korbuly

Amatérsky záber zhotovený počas príméria. Každý, kto mohol, sa snažil zachytiť udalosti týchto osudových dní.

Príležitostný rečník na zajatom tanku. Na hlavni dela je vyvesený tzv. Kossuthov erb, symbol pripomínajúci revolúciu z roku 1848.

MNM

Začínajú sa organizovať povstalecké skupiny

Nasledujúce dni boli charakteristické všeobecným štrajkom a ťažko prehľadnými miestnymi ozbrojenými potýčkami. Pod kontrolu povstalcov sa dostávalo čoraz viac závodov a verejných inštitúcií. Postupne sa rozpadla politická polícia - ÁVH (Úrad štátnej bezpečnosti) a polícia aj vojsko sa pridali na stranu povstalcov. Spontánne zorganizované povstalecké skupiny pozostávajúce prevažne z mladých robotníkov a študentov priemysloviek obsadili uzlové body hlavných komunikácií mesta a zastaralými ručnými zbraňami, vynalievavými bojovými metódami a s odhodlaním úspešne zabraňovali obsadeniu mesta sovietskym vojskom.

MNM

Povstalci odchádzajúci do boja na nákladných autách.

MNM – Olivér Kiszely

Stavba barikády.

6

Palebné postavenie guľometu

MNM

Jedným z hlavných smerov sovietskeho útoku bola cestná komunikácia Üllői út, ktorá vedie do centra Budapešti. Povstalci postavili svoje bojové stanoviská na oboch stranách cesty.

MNM – József Vas, montage

CORVINOVA PRIEČNA ULIČKA – NAJSILNEJŠIA ZÁKLADŇA POVSTANIA

MNM

Povstalci pri kine Corvin.

Proti tankom fľašami naplnenými benzínom

MTI – István Tóth

Ozbrojené dievča s Molotovovým koktejlom (fľaša naplnená benzínom). Povstalci odchovaní na filmoch s partizánskou tematikou ním zapalovali sovietske tanky útočiace bez podpory pechoty.

MNM – Dr. Tibor Szempétery

Telá padlých sovietskych vojakov ukladajú do rakví.

25. október

Masakra pri budove parlamentu

Povstalci sa
priatelia s
tankistami.

MNM

NAJKRVAVEJŠÍ DEŇ

Dav sa spolu s tankami vybral pred budovu parlamentu s úmyslom iniciovať rokovanie s predstaviteľmi moci.

Vojaci patriaci pod velenie Úradu štátnej bezpečnosti vydesení z toho, že dochádza k bratříčkovaniu medzi sovietskymi vojakmi a maďarskými revolucionármi, následne aj ďalšie sovietske vojenské oddiely, ktoré dorazili na miesto neskôr, začali strieľať do davu.

MTI – Sándor Bojár

MTI – Sándor Bojár

Salvy si podľa niektorých odhadov vyžiadali 150 – 200 mŕtvych a mnoho zranených.

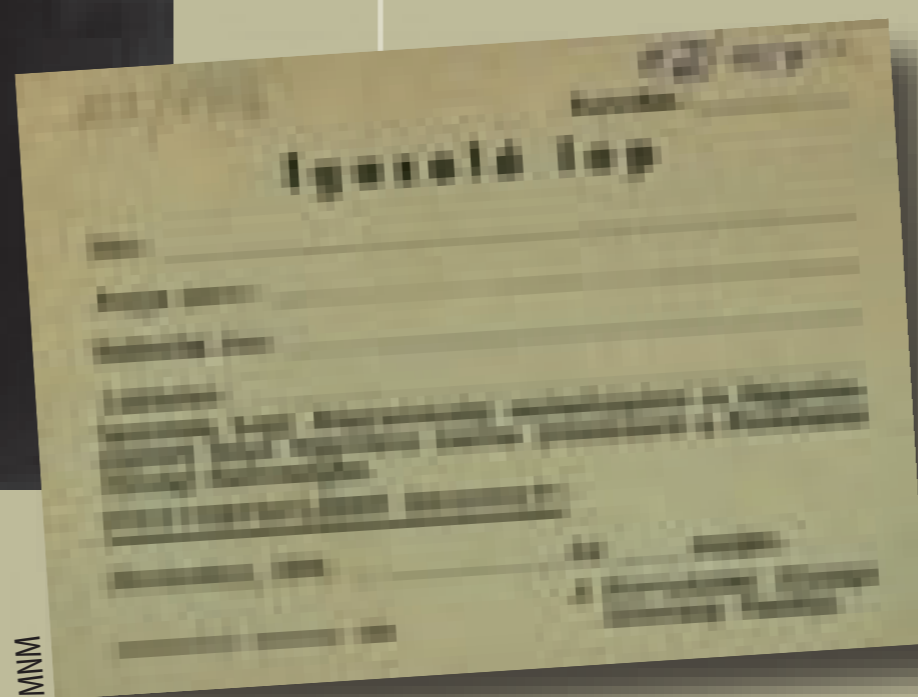
MNM – Dr. Dénes Hegedűs

MMM

Robotníci z Ózdu čítajú letáky.

Revolúcia na vidieku

Preukaz Mládežníckeho revolučného zväzu v meste Jászberény. „Týmto potvrdzujeme, že sa menovaný prihlásil do ozbrojeného boja za slobodu a nezávislosť Maďarska“.

... JÁSZBERÉNY, MOSONMAGYARÓVÁR, ÓZD, SZEGED ...

MMM

Demonštrácia v meste Sátoraljánhely na severovýchode Maďarska.

MMM – Béla Liebmann

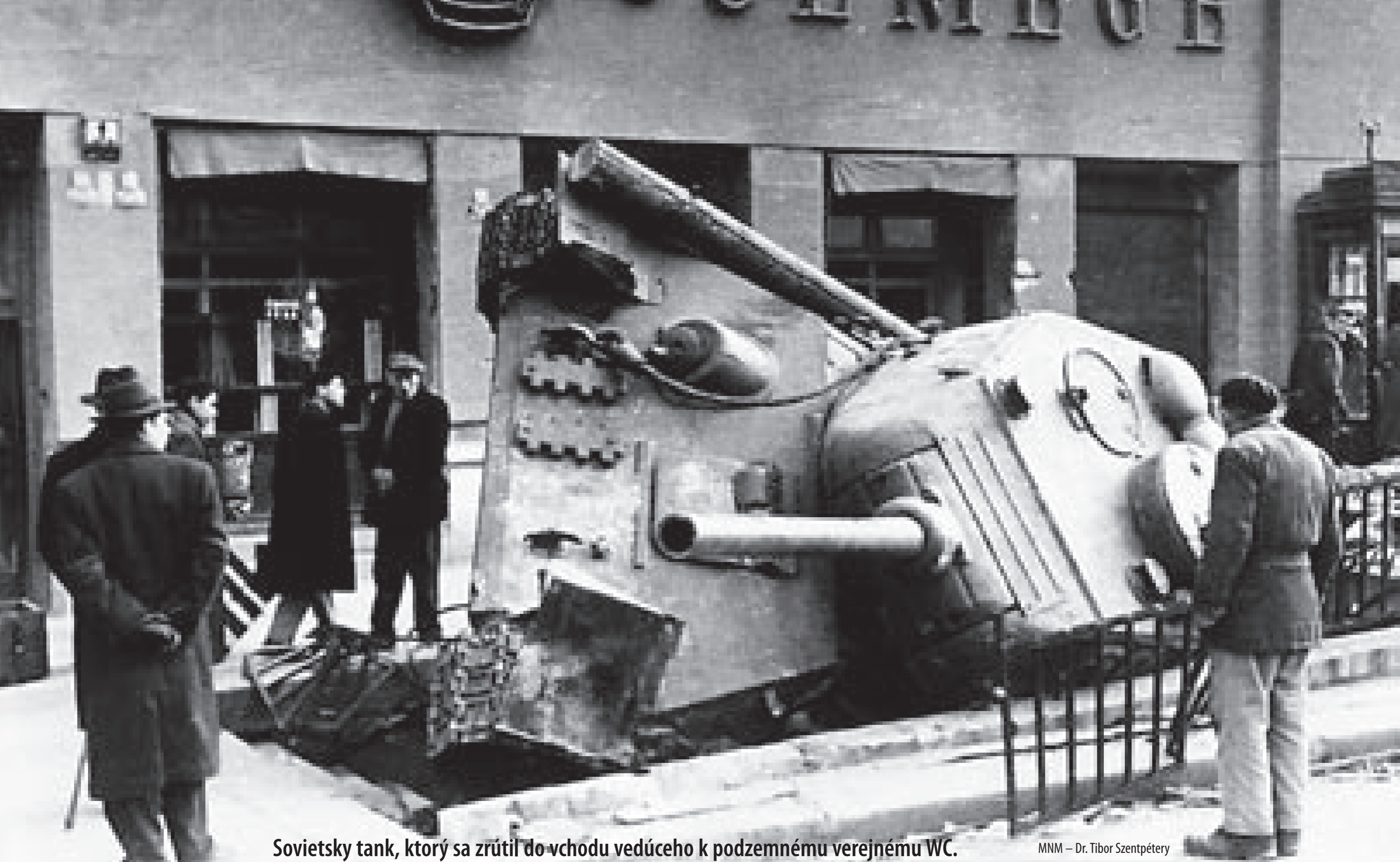

Demonštrácia v Szegede (Segedín), metropole juhu krajiny.

MTI

V meste Mosonmagyaróvár na západe Maďarska si salva príslušníkov pohraničnej stráže vyžiadala 52 smrteľných obetí. Pohreb obetí.

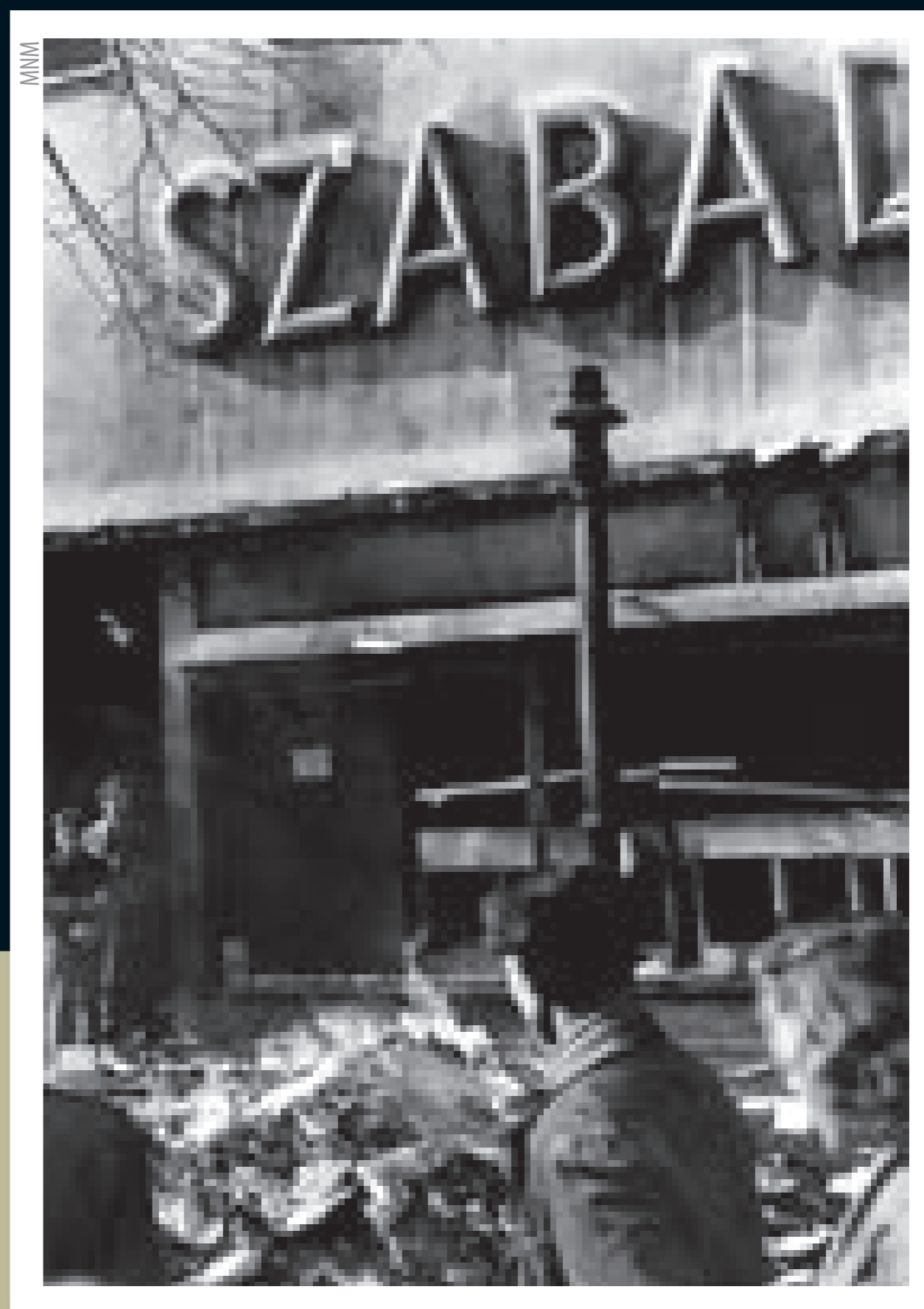
Sovietsky tank, ktorý sa zrútil do vchodu vedúceho k podzemnému verejnému WC.

MNM – Dr. Tibor Szentpétery

P Á D M O C I

Vyhorené policajné auto pred budovou Národného divadla.

Spalovanie brožúr pred sídlom ústredného stranického denníka „Szabad Nép“, ktoré obyvatelia hlavného mesta neprezývali inak ako „dom klamstiev“.

MNM

Sily, ktoré zostali verné diktatúre, ako aj jednotky patriace pod velenie Úradu štátnej bezpečnosti (ÁVH) sa stiahli do sídla komunistickej strany v hlavnom meste. Povstalci zaútočili a obsadili budovu sídla strany. Mnohí z vojenských jednotiek patriacich pod velenie Úradu štátnej bezpečnosti sa stali obeťami samosúdu ľudu. To bola posledná ozbrojená potýčka prvej etapy revolúcie.

Veniec víťazstva zavesený na hlaveň maďarského tanku.

Sovietsky vojenský zásah bol neúspešný. Staré politické vedenie po krvavých bojoch utieklo do Sovietskeho zväzu a svoje miesto odovzdalo dočasnej vláde vytvorenej pod vedením Imre Nagya. Nová vláda uznala povstalecké organizácie vzniknuté počas revolúcie, vyhlásila prímerie a zahájila rokovania so splnomocnencami Moskvy. Po Budapešti došlo ku kolapsu predchádzajúceho politického režimu aj v celom štáte. Moc všade prevzali revolučné organizácie: Národné rady a Robotnícke rady. Do 29. októbra ľud Maďarska vymietol diktatúru. Zanikol politický systém jednej strany a vyhrala demokracia. Vláda sa dňa 1. novembra uzniesla, že krajina vystúpi z Varšavskej zmluvy a vyhlási nezávislosť. Maďarsko sa pripravovalo na mier. Začalo sa odstraňovanie ruín, obnovila sa doprava a na pondelok 4. novembra bolo naplánované opätovné spustenie výroby v štrajkujúcich závodoch.

Víťazstvo revolúcie

Deravá zástava veje nad Corvinovou priečnou uličkou ako symbol víťazstva. Zo stredu zástavy bol vystrihnutý štátny znak zhotovený podľa sovietskeho vzoru.

NÁRODNÉ RADY, ROBOTNÍCKE RADY

Zvyšok sovietskeho pamätníka týčiaceho sa vysoko nad mestom sa stal symbolom víťazstva revolúcie.

Odstraňovanie erbu zo sovietskeho pamätníka.

Príhovor predsedu vlády Imre Nagy v slobodnej rozhlasovej stanici „Szabad Kossuth Rádió“.

MTI – Sándor Bojár

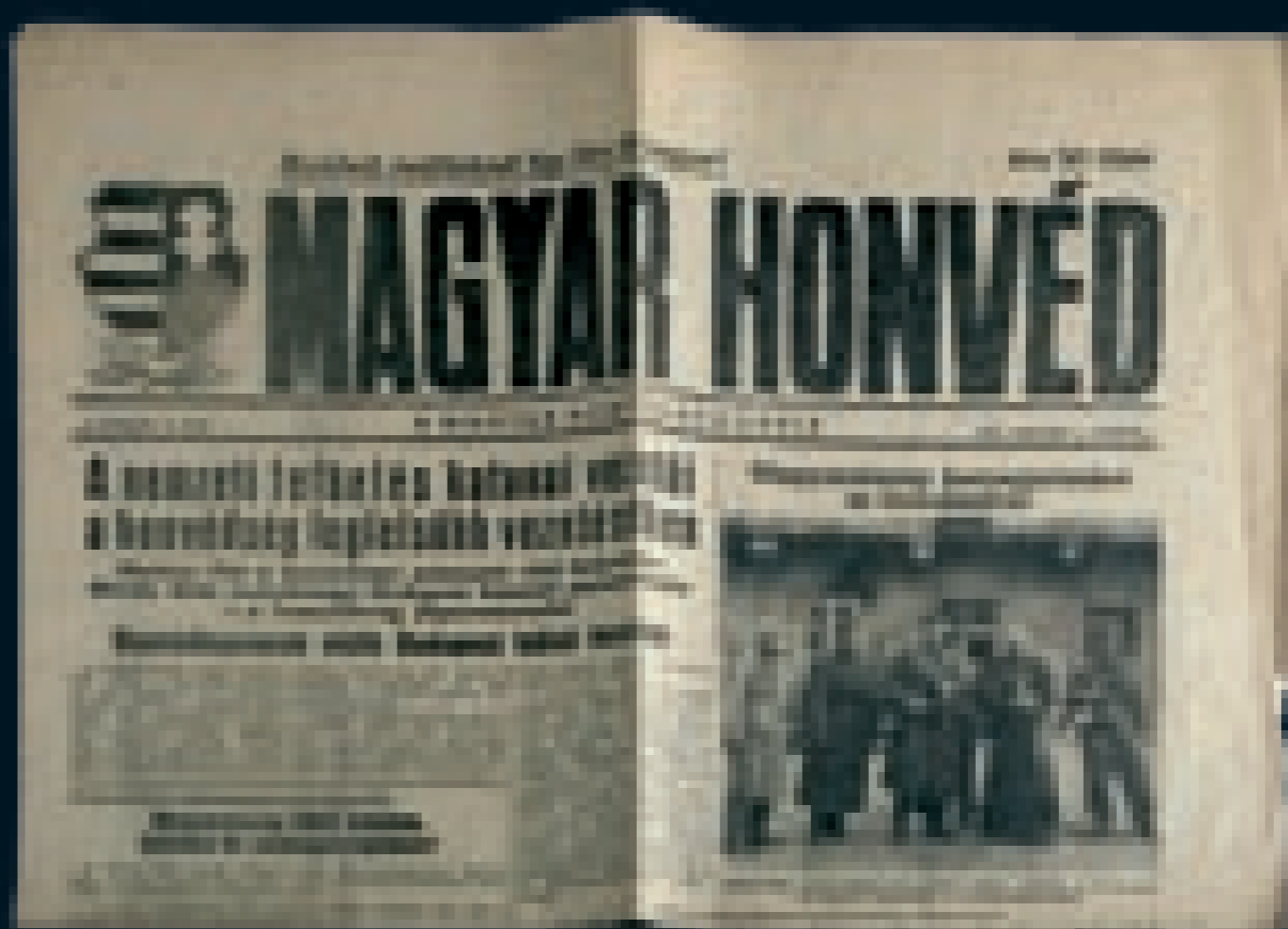
„Uprostred bojov sa zrodila demokratická národná jednota a nezávislosť“

(Úryvok rozhlasového prejavu predsedu vlády Imre Nagya)

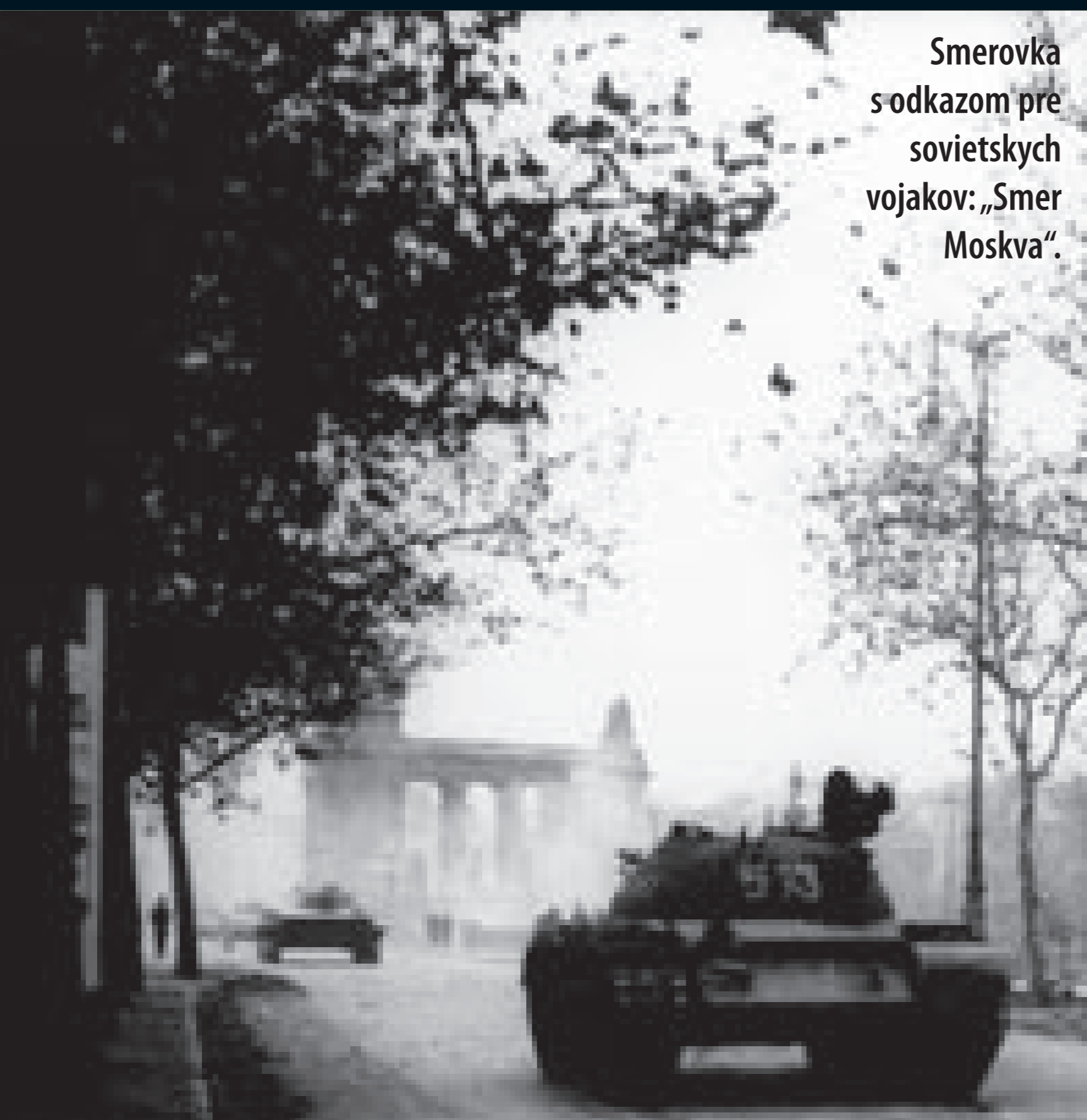

MTI – Sándor Mező

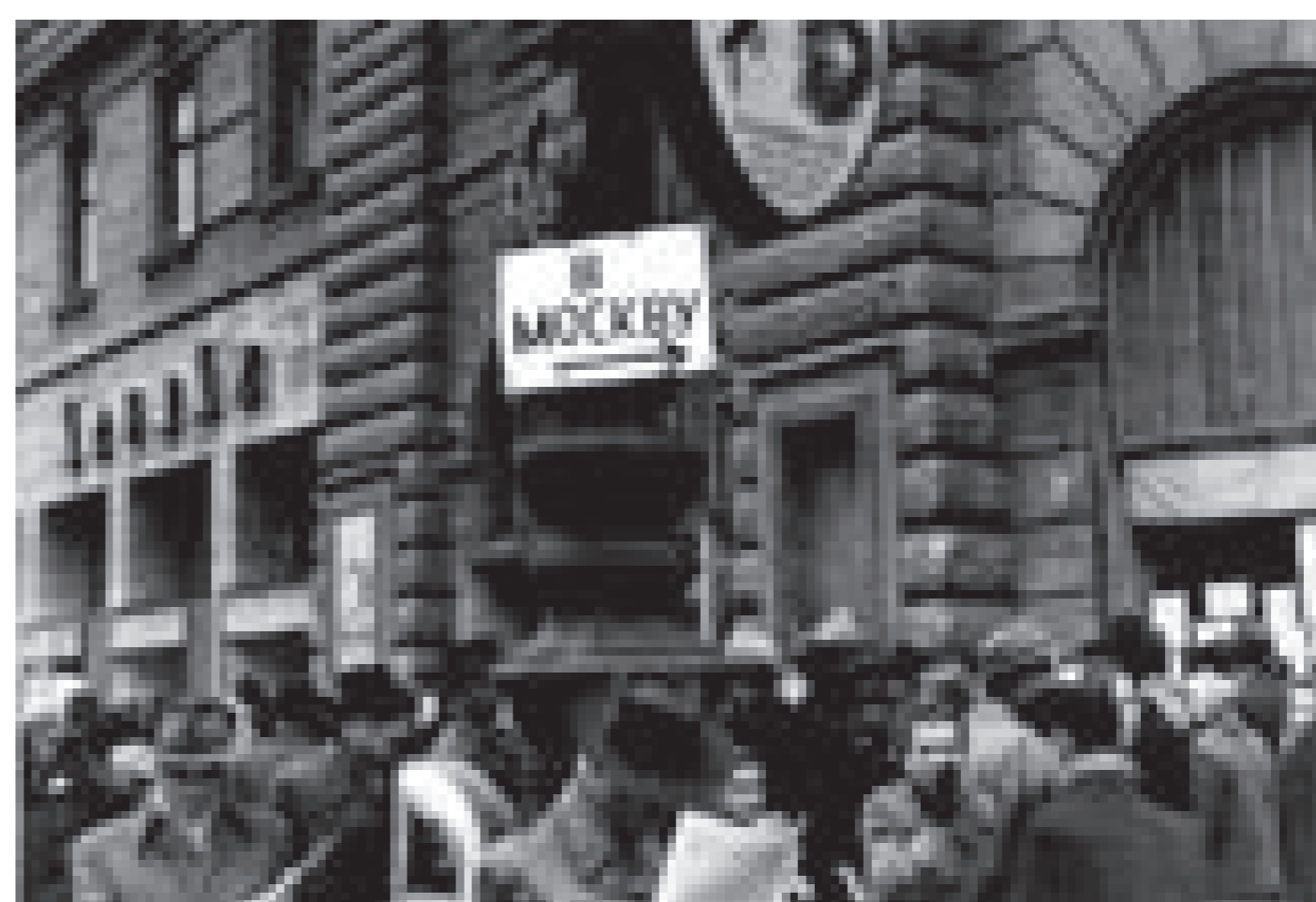
Minister obrany Pál Maléter a armádny generál Mihail Malinin začali rokovať o úplnom odsune sovietskych vojsk

Článok uverejnený v novinách maďarskej armády o oslobodení ostrihomského arcibiskupa, Józsefa Mindszentyho z domáceho väzenia.

Smerovka s odkazom pre sovietskych vojakov: „Smer Moskva“.

MTI – Tamás Fényes

Dňa 31. októbra bol ukončený odsun sovietskych vojsk z Budapešti.

12

MNM – György Kiss

Preukaz príslušníka národnej gardy.
Revolučná národná garda bola zriadená s
cieľom udržiavania poriadku.

MNM – Dr. Tibor Szentpétery

Ulice mesta boli pokryté povstaleckými plagátmi, letákmi, novinami a
správami obnovených politických strán.

ZNOVUZRODENIE DEMOKRACIE

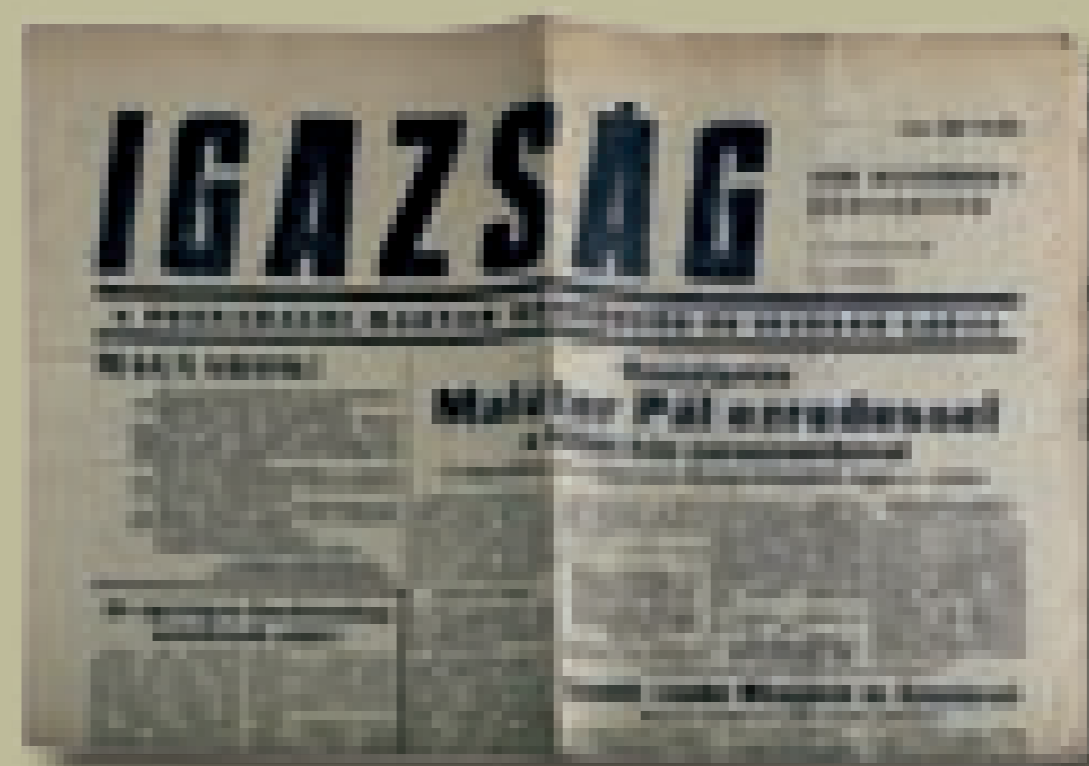
MNM – László Almásy

Miesto humanitárnej zbierky Zväzu spisovateľov: "Čistota
revolučného povstania nám umožňuje, aby sme takýmto
spôsobom organizovali zbierku pre rodiny našich martýrov".

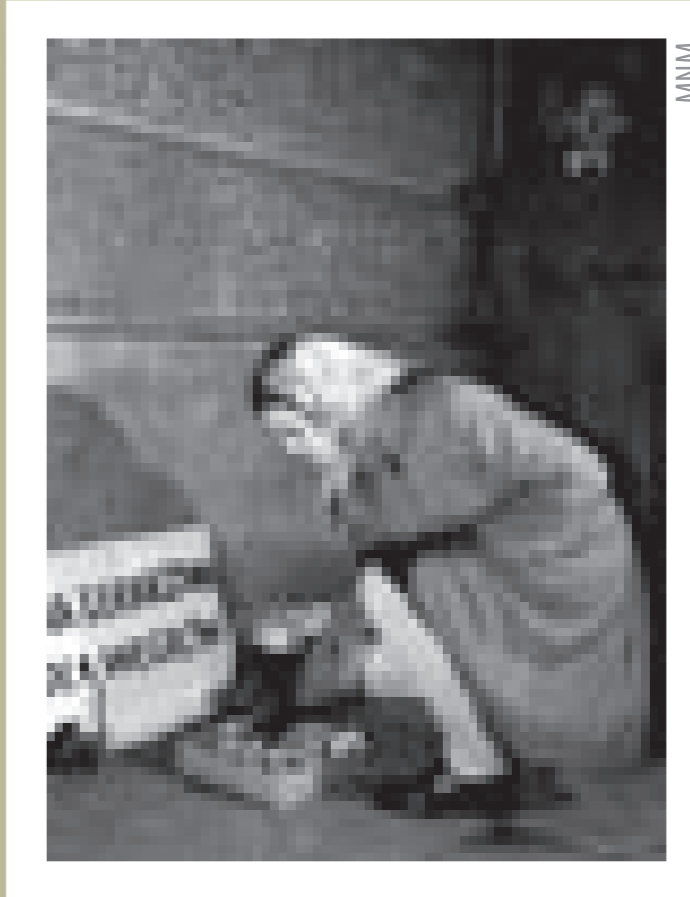

MNM – Károly Eschner

Sediaci
darovali
povstaleckému
hlavnému
mestu
potraviny.

Jedny z revolučných novín – „IGAZSÁG“ (Pravda).

Obyvatelstvo Poľska organizuje zbierku v prospech maďarskej revolúcie.

Na letisku v Budapešti pristalo lietadlo so švajčiarskou humanitárnou zásielkou.

V meste Győr rozdeľujú medzi obyvateľmi balíky rakúskeho Červeného kríža.

Medzinárodná humanitárna pomoc

Správa o maďarskej revolúcii vyvolala po celom svete veľké oduševnenie a súcit. Pápež Pius XII. vo svojej encyklike zo dňa 26. októbra vyzval na modlitbu za víťazstvo revolúcie. Medzinárodný Červený kríž vyslal dňa 27. októbra svoju prvú zásielku s liekmi, obväzmi a krvou, na ktorú nadväzovali početné dary mnohých krajín. Prvé masové akcie solidarity sa uskutočnili v Poľsku, ale čoskoro začali demonštrácie obyvateľov aj v iných krajinách. Dokonca demonštrovali aj študenti maďarskej národnosti v Sedmohradsku patriaceho do komunistického Rumunska, a to aj napriek tomu, že si boli vedomí závažných následkov.

Demonštrácia solidarity vo Varšave.

Dočasné hroby v ulici Práter. Do polovice novembra si boje v Budapešti vyžiadali približne 2000 smrteľných obetí.

4. november

Druhá sovietska intervencia

„Dnes nadránom sovietske oddiely zaútočili proti nášmu hlavnému mestu...“

(*Imre Nagy, predseda vlády*)

Politici západných mocností sa zľakli zmeny sféry vplyvu, ktorá bola sformovaná na Jaltskej konferencii v roku 1944, dokonca niektorí z nich využili maďarské udalosti na to, aby pozornosť medzinárodnej verejnosti odpúťali od vojenskej intervencie v oblasti Suezského prielivu. Verejné vyhlásenia Nikitu Chruščova a sovietskeho stranického vedenia vyznievali pre Maďarov nádejne, v skutočnosti však sovietske stranické vedenie čoskoro rozhodlo, že nedovolí, aby sa krajina odtrhla od „ríše“. Dňa 4. novembra nadránom, po tom, ako KGB pod zámienkou rokovaní prilákala do pasce vedenie maďarskej armády, sovietska armáda za pomoci 2.500 obrnených transportérov a 100.000 vojakov zaútočila na Maďarsko. Nadránom o 05.20 hodine začal Slobodný maďarský rozhlas vysielat' dramatickú správu: „Hovorí k vám Imre Nagy..... Dnes nadránom sovietske vojenské oddiely zaútočili na hlavné mesto s jasným zámerom zvrhnúť legálnu maďarskú demokratickú vládu. Naše vojenské oddiely sa chopili boja! Vláda je na svojom mieste“

Múzeum umeleckého priemyslu.

Kolóna sovietskych tankov tiahnúcich do Budapešti.

MMM

Ľudový jazyk označoval príslušníkov poriadkových gárd novej vlády hanlivou prezývkou „pufajkáči“ podľa prešivaných vatových kabátov, ktoré im boli pridelené zo sovietskych vojenských skladov.

„Vyzývam maďarský národ, aby okupačnú armádu alebo ňou vymenovanú bábkovú vládu nepovažoval za legálnu vrchnosť!“

(István Bibó, štátny minister)

Reštaurácia komunizmu

Sovietska presila len za cenu nelútostných bojov dokázala premôcť ozbrojený odpor. Predseda vlády Imre Nagy a jeho stúpenci sa ukryli na juhoslovanské veľvyslanectvo. Kremľ vymenoval bábkovú vládu pod vedením Jánoša Kádára. Revolúcia bola síce vojensky potlačená, ale politickú moc mali naďalej v rukách robotníckej rady, ktoré sa dožadovali demokracie a opätovného nastolenia zákonnosti. Ich efektívnym nástrojom bol všeobecný štrajk. Nová komunistická strana - Maďarská socialistická robotnícka strana (MSZMP) - pod vedením Jánoša Kádára, ako aj vláda začiatkom decembra pochopili, že odpor robotníckych rád nedokážu zlomiť politickými prostriedkami a pristúpili k otvorenému násiliu. Začalo sa zatýkanie vodcov revolúcie, vyhlásené bolo stanné právo a neozbrojení demonštranti boli rozohnaní sériou krvavých sálv namierených do davu. Iba samotná strelba do davu v meste Salgótarján dňa 8. decembra si vyžiadala viac než 100 mŕtvych. Odpor napriek stále sa stupňujúcemu teroru pretrval až do marca 1957.

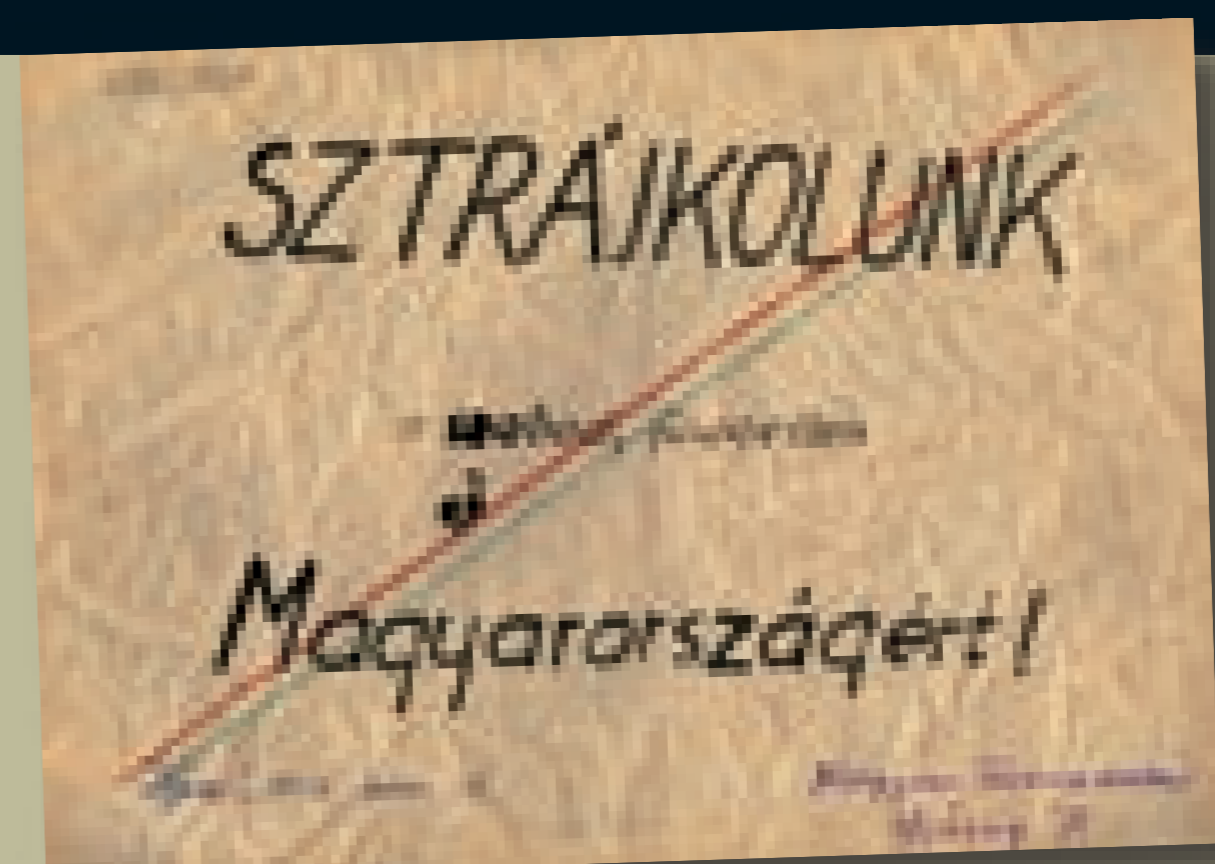
MTI - Jenő Papp

Členovia vlády vytvorenej pod vedením Jánoša Kádára (štvrtý zľava).

MTI - Tamás Fényes

Volby robotníckej rady.

MMM

Typický leták: „Štrajkujeme za slobodné a nezávislé Maďarsko!“

Popravisko vo väznici na ulici Kozma v Budapešti. Tu bola popravená väčšina revolucionárov odsúdených na smrť.

MTI – Imre Földi

MNM

Represie

Do decembra boli pod záštitou sovietskych tankov obnovené silové organizácie komunistického štátneho aparátu a začal sa návrat k diktatúre. Proklamácia Jánoša Kádára zo 4. novembra ešte sľubovala, že žiadny účastník revolúcie nebude potrestaný, v skutočnosti sa však začala nelútostná represia, ktorá v maďarskej histórii nemá obdobu. Popravených bolo viac než 300 osôb. Imre Nagy a väčšina členov jeho vlády boli odsúdení na trest smrti obesením. Tieto rozsudky boli aj vykonané. Posledný trest smrti bol vykonaný v auguste roku 1961. Na kratšiu či dlhšiu dobu bolo uväznených 22 tisíc ľudí a 12 tisíc bolo internovaných. Viac než 200.000 ľudí nepočkalo na represie, ale emigrovalo zo svojej vlasti, najmä do Rakúska. Správa politickej polície z októbra roku 1957 ešte stále považovala 1 milión 200 tisíc osôb, čo predstavovalo 20 – 25 % všetkých dospelých obyvateľov krajiny, za potencionálnych nepriateľov.

Imre Nagy hovorí dňa 15. júna 1958 pred súdom právom posledného slova. Na druhý deň bol vyneseny trest smrti vykonaný.

MTI – Béla Jármai

Revolucionári z námestia Széna pred súdom. Spomedzi sedemnástich obvinených bolo päť popravených.

MTI – Ferenc Vígovszky

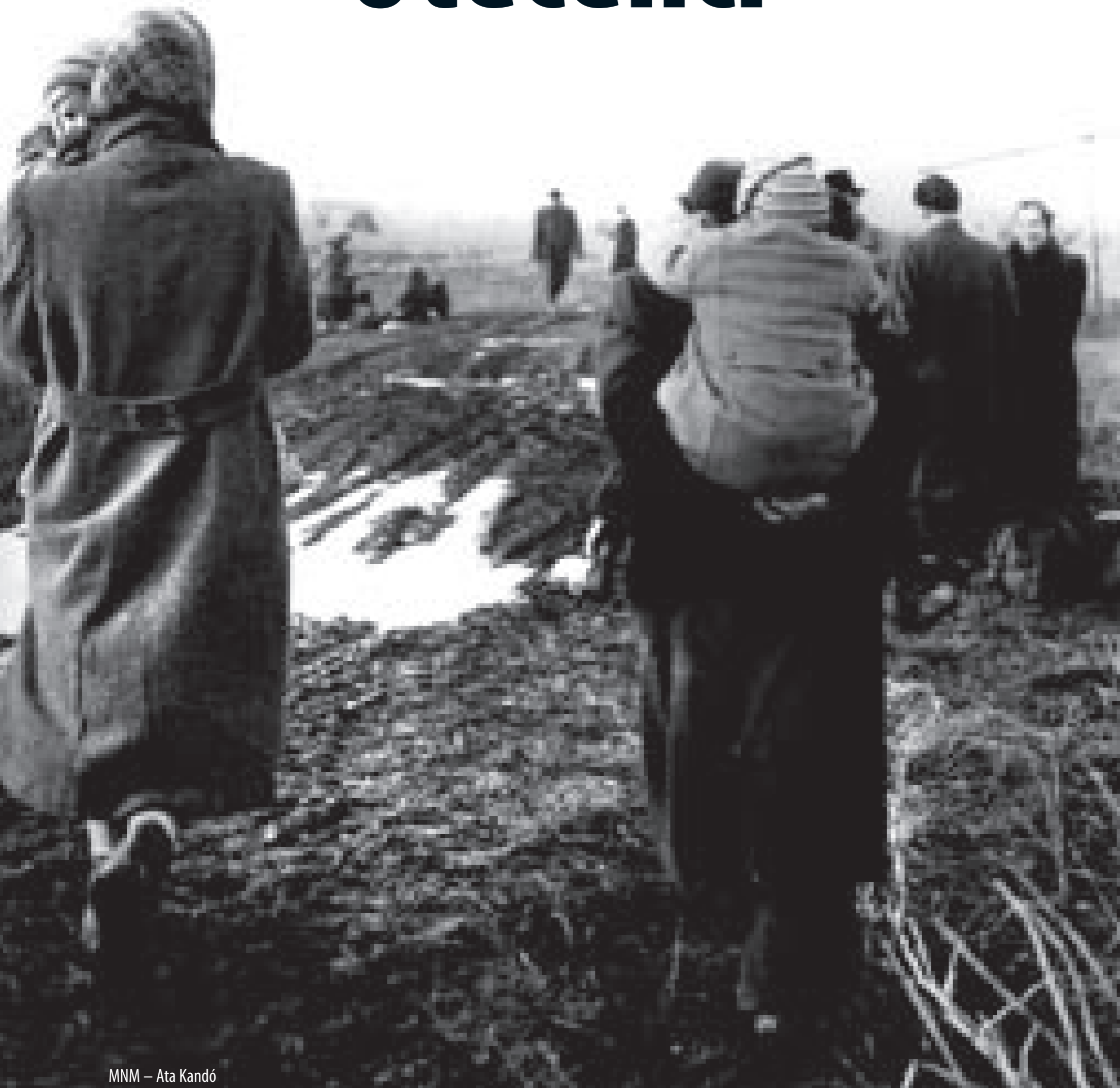
Príslušníci Národnej gardy z obce Pomáz odsúdení na smrť na pojednávaní Vojenského súdu v Budapešti zriadeného stanným právom.

Parcela číslo 301 na verejnom cintoríne Rákoskeresztúri v Budapešti, kde boli odsúdení pochovaní v tajnosti a bez stopy.

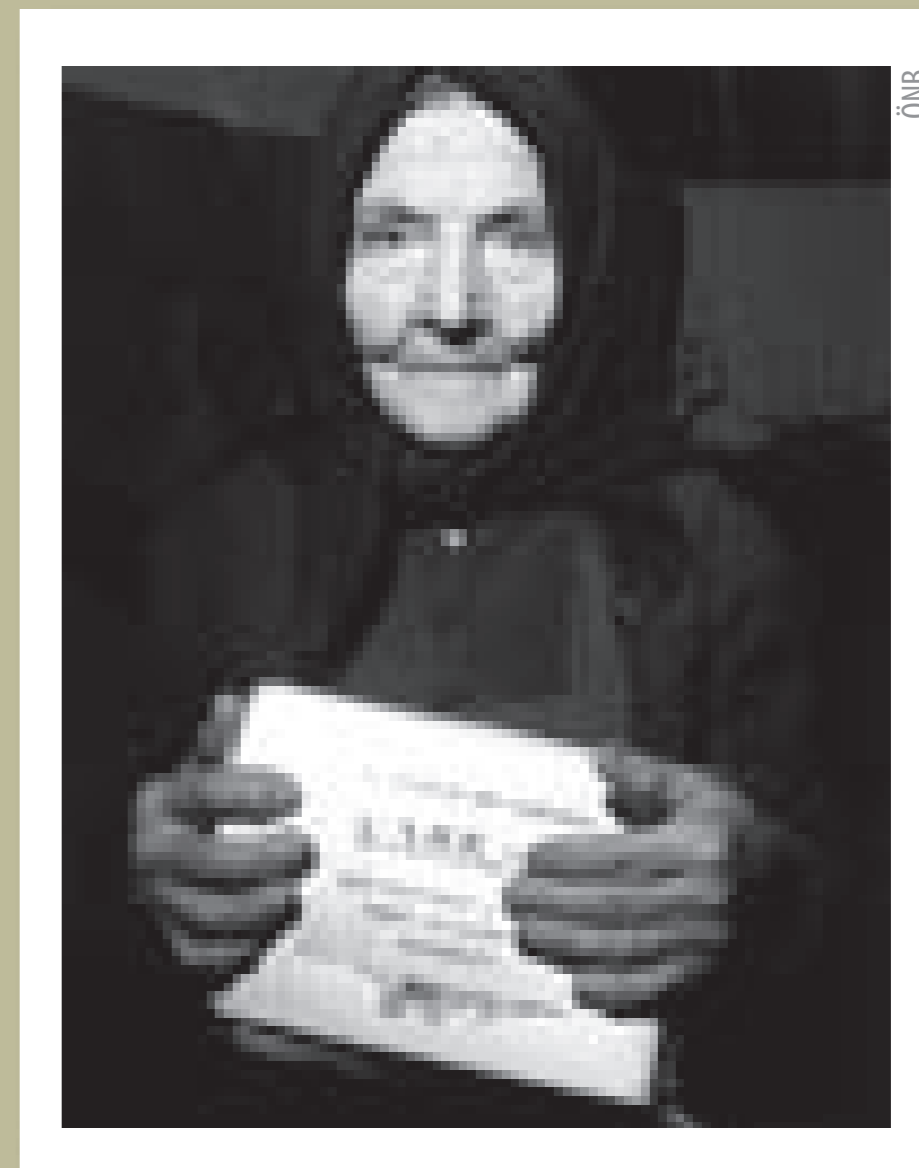

MNM – Árpád Farkas

Utečenci

MNM – Ata Kandó

ÖNB

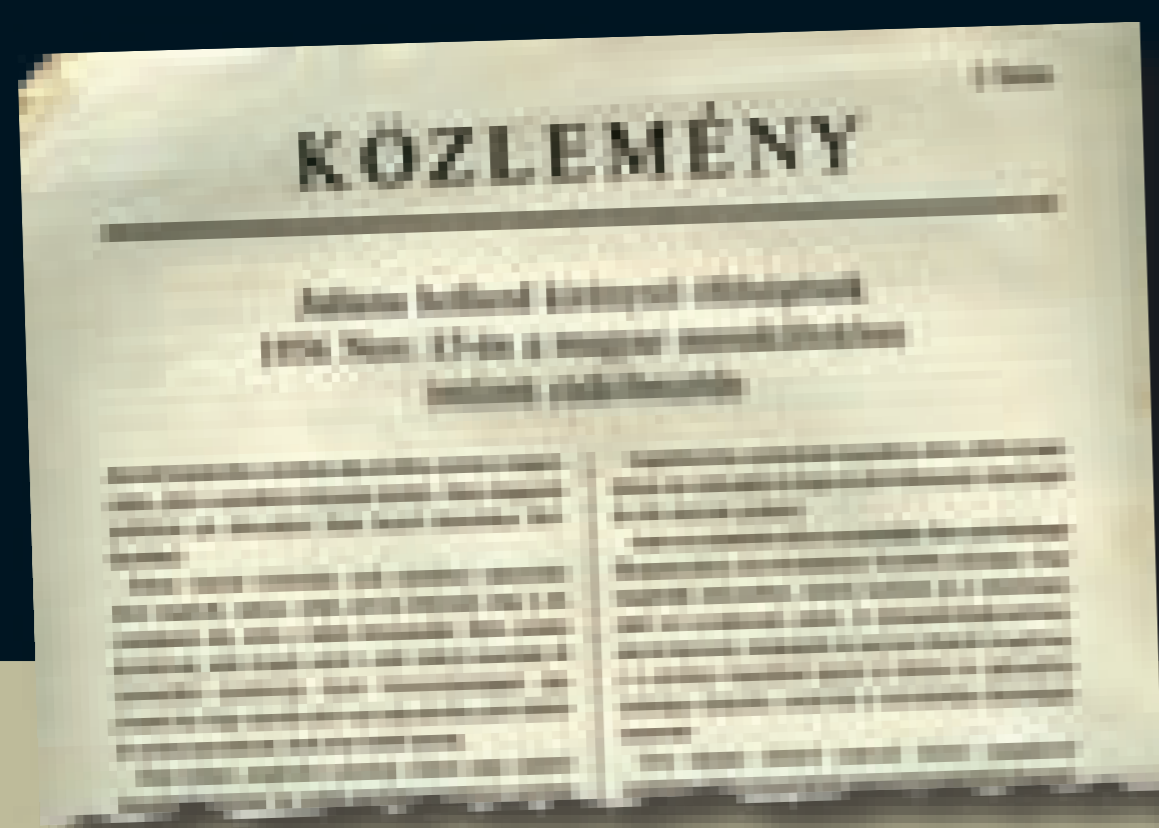
Staršia roľníčka v utečeneckom tábore v Rakúsku.

Utečenci na rakúsko - maďarskej hranici.

„Za posledné týždne naše myšlienky neustále smerovali k Maďarom“.

(Juliana, holandská kráľovná)

Svet prijal maďarských utečencov veľmi srdečne a OSN si síce do programu zaradila prerokovanie maďarskej otázky, konkrétnu pomoc však nemohla poskytnúť. V roku 1962 vznikla tajná dohoda, podľa ktorej maďarská vláda udelila amnestiu väčšine odsúdených účastníkov revolúcie z roku 1956, ak OSN stiahne z programu takzvanú maďarskú otázku. Maďarská revolúcia roku 1956 ukončila komunistickú ideologickú expanziu v Európe riadenú Sovietskym zväzom a naveky podkopala ilúzie živé voči komunistickému režimu.

Odkaz holandskej kráľovnej pre emigrantov:
“Za posledné týždne, odkedy celý národ s takou odvahou bojuje za slobodu a nezávislosť, naše myšlienky neustále smerovali k Maďarom ...”

MNM – Ata Kandó

Utečenci v utečeneckom tábore v Rakúsku.

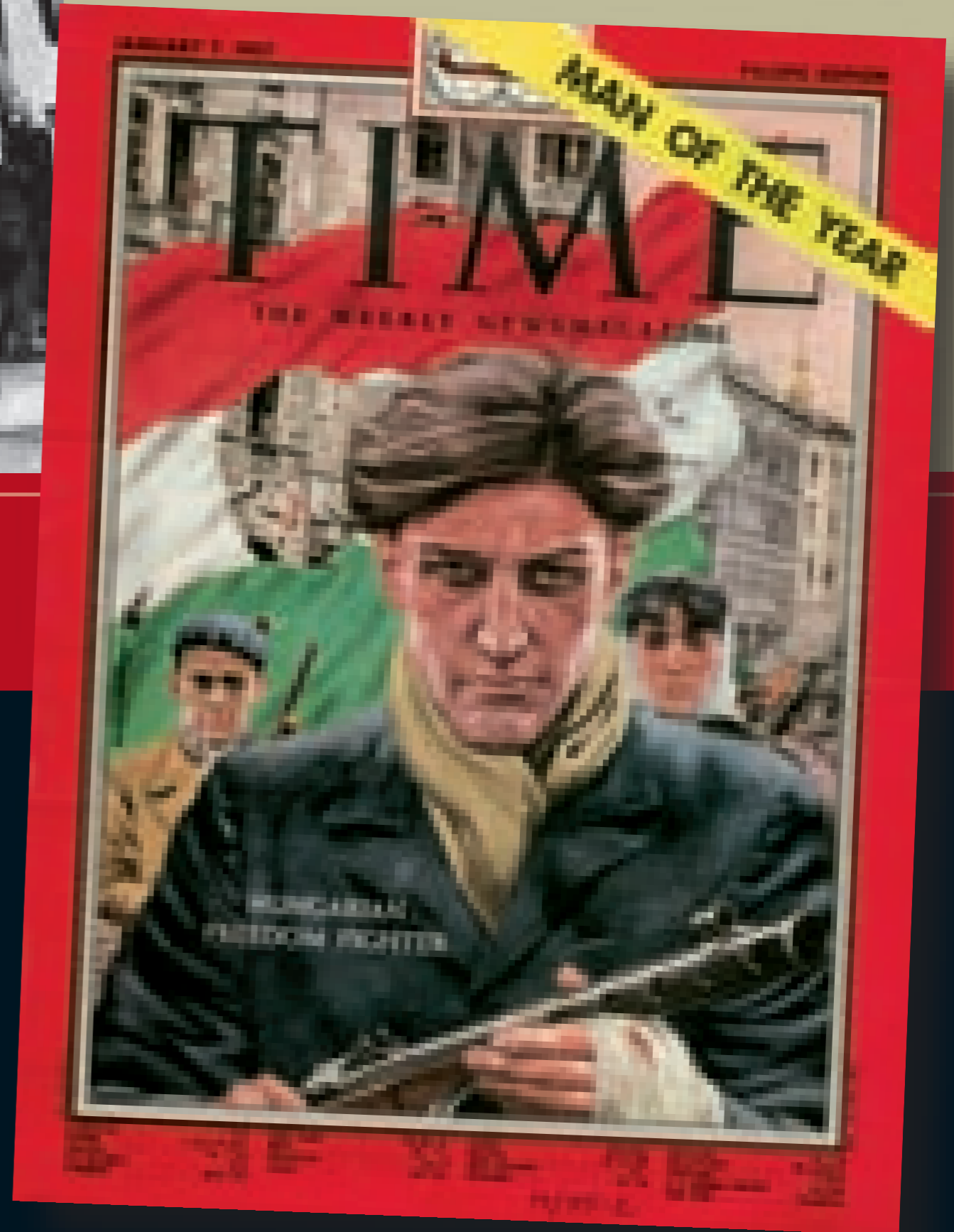
Príchod prvých utečencov do Spojených štátov amerických.

Medzinárodná solidarita

Demonštrácia proti potlačeniu maďarskej revolúcie vo Washingtone.

MNM – Leslie A. Toth

Titulná strana magazínu Time zo 7. januára 1957: „Mužom roka je maďarský bojovník za slobodu“.

MNM

Pozvánka na nemeckú premiéru dokumentárneho filmu o revolúcii s názvom „Maďarsko v plameňoch“.

Ullsteinbild

Demonštranti protestujúci v západnom Berlíne proti potlačeniu maďarského boja za slobodu.

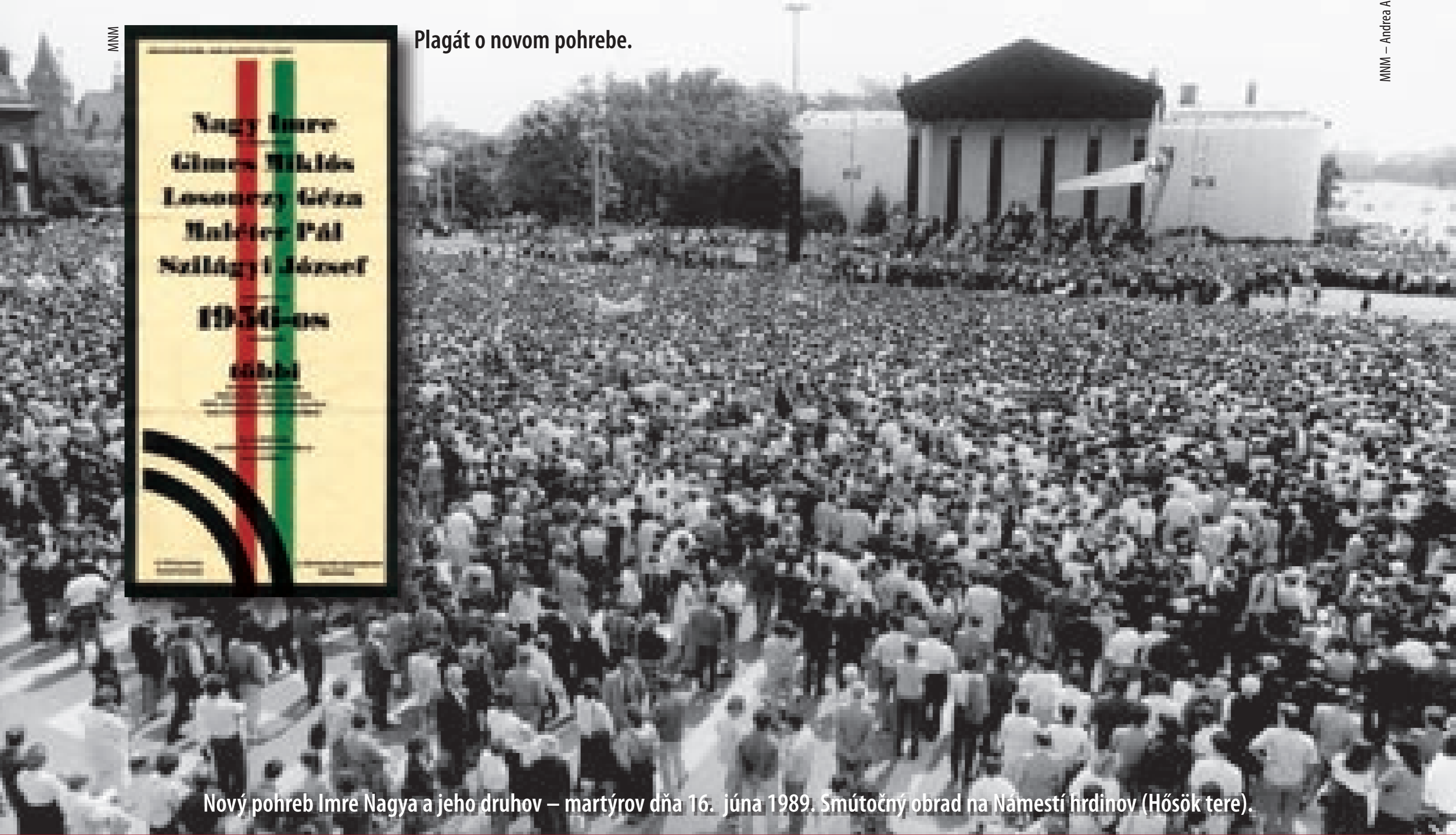

MNM

József Kóvágó, primátor Budapešti, Anna Kéthly, štátna ministerka vlády Imre Nagya, predsedníčka Sociálnodemokratickej strany a Béla Király, hlavný veliteľ Národnej gardy, zastupovali Maďarsko pred vyšetrovacou komisiou OSN v januári 1957.

Plagát o novom pohrebe.

Nový pohreb Imre Nagya a jeho druhov – martýrov dňa 16. júna 1989. Smútočný obrad na Námestí hrdinov (Hősök tere).

1989: OKAMINY SLOBODY

Vyhlásenie republiky
dňa 23. októbra 1989.

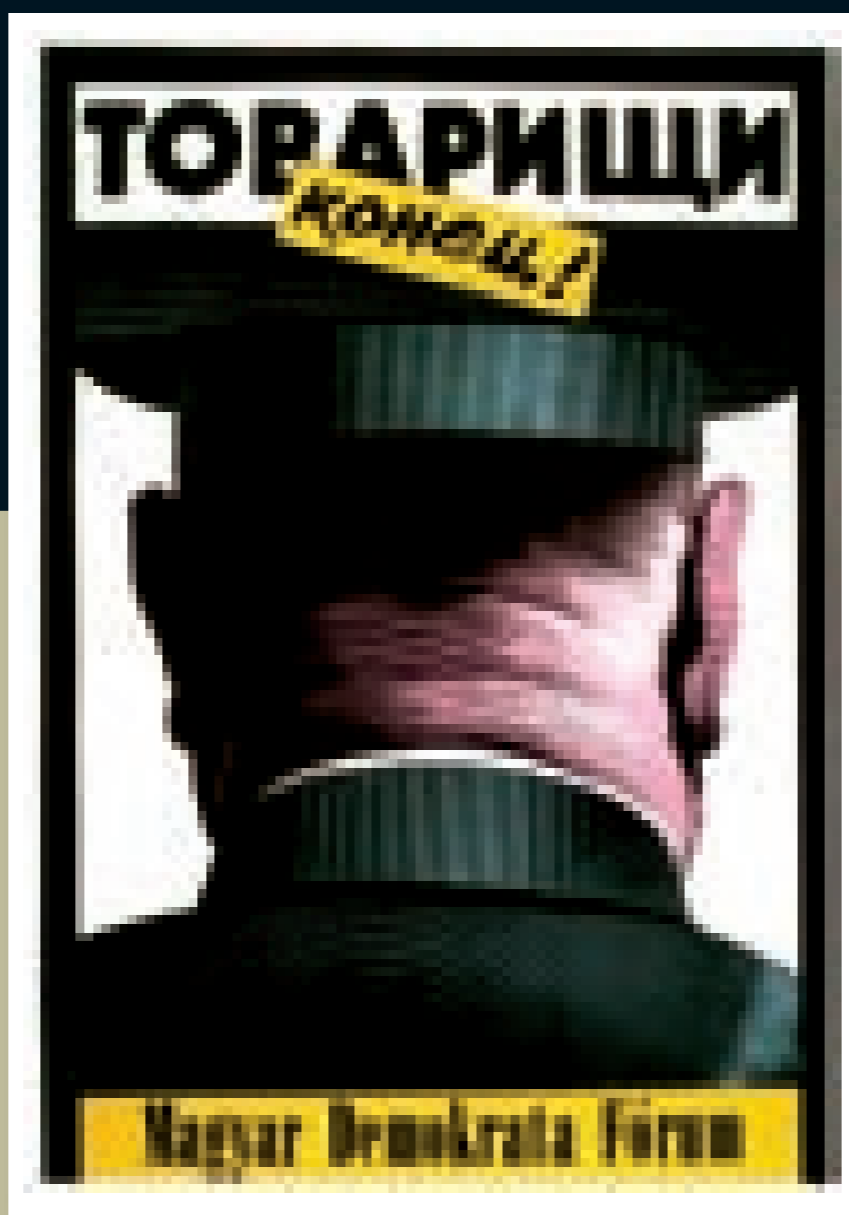

MMM – Lajos Karasz

Búranie železnej
opony.

MMM – Ferenc Rédei

MMM

Režim Jánosa Kádára sa všemožne usiloval očierniť, umlčať pamiatku revolúcie. János Kádár sa až do svojej smrti obával novej revolúcie podobnej povstania z roku „56“ a aby sa jej predišlo, už od polovice 60-tych rokov sa snažil robiť ústupky. V 70-tych rokoch – podľa výstižnej dobovej definície - bolo Maďarsko „najveselejším barakom“ socialistického tábora. Jeho hospodárske rezervy sa však do 80-tych rokov vyčerpali a životnú úroveň bolo možné udržiavať len zahraničnými pôžičkami. Pre úplne zadlženú krajinu nebolo iného východiska ako liberalizácia hospodárstva a demokratická reforma inštitúcií politického systému. Pre štát riadený jednou stranou bola ranou z milosti rehabilitácia revolúcie roku 1956. Na žiadosť opozície sa v roku 1989 konal nový slávnostný pohreb Imre Nagya a jeho martýrskych druhov. V Maďarsku sa ako na prvom mieste pretrhla „železná opona“ rozdeľujúca Európu. Politické zmeny v Maďarsku podnietili politické procesy, ktoré dospeli k zvrhnutiu komunistických režimov v tejto oblasti a k zbúraní berlínskeho múru.

Súdruhovia, koniec! -
oznamoval plagát. V roku
1991 opustili územie
Maďarska posledné sovietske
vojenské oddiely.

VÝSTAVA BOLA SPRACOVANÁ NA ZÁKLADE POVERENIA
MINISTERSTVA ZAHRA NIČNÝCH
VECÍ MAĎARSKEJ REPUBLIKY
V SPOLUPRÁCI
MAĎARSKÉHO
NÁRODNÉHO MÚZEA
A
MAĎARSKEJ TLAČOVEJ
AGENTÚRY

GRAFICKÉ SPRACOVANIE:
ANDRÁS VIRÁGVÖLGYI

www.emlekv.hu
SEQUENS .hu